

Provinciaal

Onderwijs

Vlaanderen

Memorandum voor de Vlaamse Regering 2024 - 2028

Het provinciaal onderwijs is niche-onderwijs bij uitstek en dit verspreid over de verschillende provincies. Van oudsher staat het provinciaal onderwijs bekend om haar kwaliteitsvolle STEM- en BIO-STEM-studierichtingen in het land- en tuinbouwonderwijs. Het provinciaal onderwijs biedt al sinds zijn oprichting onderwijskansen waar anderen dat niet kunnen. Daarnaast is het provinciaal onderwijs ook een grote aanbieder van volwassenenonderwijs. Provinciaal Onderwijs is, voor de realisatie van de digitale - en energietransitie, partner voor de toekomst van Vlaanderen.

Provinciaal onderwijs in cijfers	4
Provinciale onderwijsinstellingen & geografische spreiding	4
Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs	4
Provinciaal onderwijs als partner Vlaanderen 2050	6
Digitale transitie	6
Energietransitie	8
Duaal leren	9
Sterk onderwijs in Vlaanderen	11
Sterke schoolbesturen	11
Sterke schoolleiders	11
Sterke leraren	13
Sterke data	14
Sterk leer materiaal	15
Sterke screening	15
Sterk onderwijs op alle onderwijsniveaus	16
Secundair onderwijs.....	16
Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers OKAN	16
Volwassenenonderwijs.....	16
Buitengewoon onderwijs.....	17
Leersteuncentra.....	17
CLB.....	17
Prioriteitenlijst met focus op dubbele en arbeidsmarktfinaliteit	19

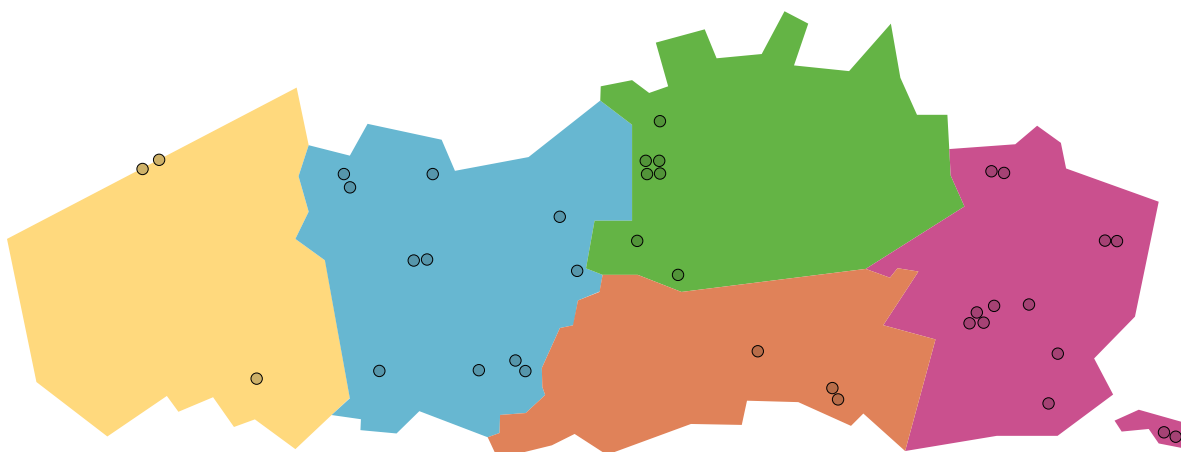

POV
in cijfers

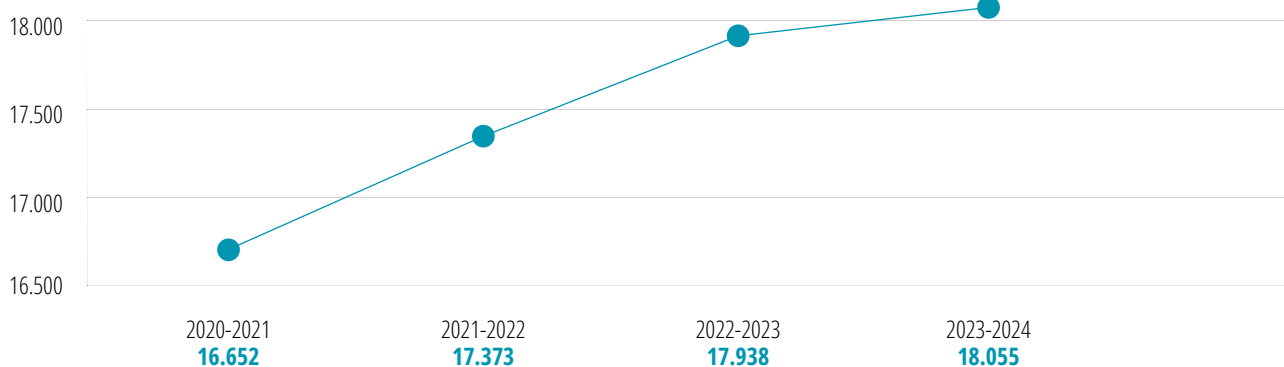
Provinciaal onderwijs in cijfers

Provinciale onderwijsinstellingen & geografische spreiding

- 5 schoolbesturen
- 26 secundaire scholen + 3 aangesloten
- 4 centra voor deeltijds onderwijs
- 5 centra voor volwassenenonderwijs
- 1 basisschool + 1 aangesloten
- 4 scholen buitengewoon basisonderwijs
- 3 scholen buitengewoon secundair onderwijs
- 2 CLB's
- 1 internaat
- 2 leersteuncentra

Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs

PISO
VLAAMS-BRABANT

ALFA
POWER

www.alfapower.nl

ELEKTRISCHE
INSTALLATIES

RATO

POV

Partner voor
de toekomst

POV als partner van Vlaanderen 2050

DIGITALE TRANSITIE

De digitale transitie in Vlaanderen is onmiskenbaar en kan dus ook in het onderwijs niet ontbreken. Het is van groot belang om deze verandering te omarmen en te implementeren, zodat we de leerlingen de best mogelijke leerervaring kunnen bieden om hen voor te bereiden op hun toekomstige carrières. Hierin speelt het technisch - en beroepsonderwijs een belangrijke rol om leerlingen op te leiden naar een werkomgeving die steeds meer gestuurd wordt door technologie zoals AI, automatisering, robotisering, ... Met het oog op de digitale transitie is het van essentieel belang om de **uitrol van de Digisprong** verder te zetten met een passend budget (naast het fonds) voor de aankoop van nieuwe computers voor leerlingen en leraren, met een bijzondere aandacht voor de specifieke digitale vereisten van de studiedomeinen STEM en Kunst en Creatie.

Bovendien pleiten we voor **extra middelen voor ICT-coördinatie op alle onderwijsniveaus**, van basis- tot volwassenenonderwijs. Uit het onderzoek van IDEA Consult blijkt immers dat een ICT-coördinator verantwoordelijk is voor het technische aspect, de visie en het beleid, de pedagogisch-didactische ondersteuning in de klas én de administratie. Het lijkt ons aangewezen dat een school, naast een ICT-coördinator, ook een ICT-coach kan aanstellen. Een lerarendiploma is evenwel niet nodig voor een technische ICT-coördinator.

Het is van cruciaal belang dat Vlaanderen blijft investeren in **Extended Reality (AR, MR en VR)** om de lessen te verrijken. Dankzij verschillende toestellen kunnen leerlingen/cursisten virtueel kennismaken met de nieuwste technieken die anders niet op school kunnen worden aangeboden. Vandaag is Vlaanderen in de Lage Landen koploper.

Onderwijs moet ook inzetten op **Artificial Intelligence (AI)**. AI is een van de belangrijkste technologieën van de toekomst en zal een grote impact hebben op de manier waarop we leven en werken. Het is belangrijk dat leerlingen binnen de dubbele en arbeidsmarktfinaliteit de mogelijkheden van AI in de praktijk ervaren om zo goed voorbereid te zijn op de toekomstige arbeidsmarkt. **Voor XR en AI pleiten we voor voldoende projectmiddelen voor de dubbele en de arbeidsmarktfinaliteit** zodat bedrijven, scholen en onderzoekers kunnen blijven samenwerken en samen leren (zoals Innovet en Smart Education).

En wat doet POV?

Denkatelier

Het provinciaal onderwijs vervult een voortrekkersrol op het vlak van digitale transitie. POV biedt als enige onderwijsverstrekker in de lessentabellen 1 uur denkatelier per graad aan. Dit biedt leerlingen extra tijd om probleemoplossend denken met behulp van ICT en media te versterken. Praktische opdrachten dagen leerlingen uit om problemen op te lossen, kritisch met informatie om te gaan, logisch te redeneren, nieuwe ideeën te bedenken en uit te voeren, digitale oplossingen te ontwerpen en te ontwikkelen. [Voor meer info: klik hier](#)

Augmented reality in het lasatelier PTS BOOM

Op donderdag 5 oktober 2023 werd in PTS Boom het gerenoveerde lasatelier feestelijk geopend tijdens een bedrijvenavond, waarbij stagebedrijven en bedrijven uit de buurt ook uitgenodigd waren. De school beschikt over 8 werkplekken augmented reality lessen - uniek in Vlaanderen. [Voor meer info: klik hier](#)

Augmented reality in het beroepsonderwijs – Spatial Awareness for vulnerable learners with AR-tools (SAVLAR)

POV zet samen met Nederland, Frankrijk en Turkije in op een verbetering van ruimtelijk inzicht bij leerlingen uit het beroepsonderwijs. Via Augmented Reality maken de leerlingen de transfer van een 2D-tekening naar een 3D-model. [Voor meer info: klik hier](#)

Netwerk XR provinciaal onderwijs

Om mee te zijn met de nieuwste technologieën op het gebied van XR investeert POV in samenwerkingsverbanden met Europese partners, bedrijven (vb. Delaware, Onebonsai, EdtechStation) en hogescholen. De opgedane knowhow wordt gedeeld met alle scholen via een eigen provinciaal lerend netwerk XR.

AI in het technisch onderwijs - Oost-Vlaanderen

Richtpunt Hamme, Richtpunt Zottegem, Richtpunt Ninove, Richtpunt Eeklo en PTI Kortrijk hebben in samenwerking met UGent en een aantal bedrijven (Siemens, NV Bekaert, P&V Panels, Savaco, RIVA CNC, Wienerberger en een lokale tomatenkweker) een mechatronisch systeem ontwikkeld om fruit en groenten te detecteren en classificeren. [Voor meer info: klik hier](#)

We staan voor een belangrijk moment in onze samenleving, waarin de overgang naar groene energie en elektrificatie een centrale rol speelt. Het is van groot belang dat **het technisch - en beroepsopleiding in het secundair en het volwassenonderwijs** hierbij een leidende rol speelt. We zullen in Vlaanderen meer mensen nodig hebben met een passie voor techniek om deze transitie mogelijk te maken.

Daarom vragen wij een **investeringsfonds in samenwerking met de sectoren** om het machinepark voor STEM-opleidingen te innoveren en zo de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Het is daarbij van belang dat de samenwerking tussen sectoren, scholen, centra voor volwassenenonderwijs en hoger onderwijs uitgroeit tot een **plaatselijke innovatiehub** met een combinatie van leren op de werkplek, leren op school/hogeschool, leren in een simulatieomgeving, duaal lesgeven, virtueel leren en andere vormen van leren. Het lijkt ons opportuun om geen structuur van boven op te leggen, maar eerder om plaatselijke initiatieven maximaal van onderuit te laten groeien en bestaande initiatieven te versterken. Dit zorgt voor de grootste kans op slagen.

En wat doet POV?

POV neemt een voortrekkersrol in de energietransitie op door groene technologieën, zoals laadpalen en warmtepompen, op te nemen in de leerplannen. Om dit te implementeren voorzien we professionalisering voor leerkrachten en investeren we in aangepaste infrastructuur in de scholen, met onder andere de samenwerkingen met EV Belgium (laadpalen) en Techlink (warmtepompen).

Professionalisering leraren - laadpalen - Provincie Antwerpen, De Wijnpers en PISO Tienen

In een eerste fase krijgen leraren van alle provinciale secundaire scholen en het volwassenenonderwijs een opleiding rond de technologie van de laadpalen om die kennis aan de leerlingen van de tweede en derde graad door te geven. [Voor meer info: klik hier](#)

Dankzij de samenwerking tussen Provinciaal Onderwijs Vlaanderen en EV Belgium ontvangen De Wijnpers en PISO Tienen 6 elektrische laadpalen. Deze laadpalen dienen als didactisch materiaal om de leerlingen vertrouwd te maken met de nieuwe technologieën die instaan voor de energietransitie. [Voor meer info: klik hier](#)

House of the manufacturing - PTI Kortrijk

Vanaf de zomer van 2024 wordt de werking voor de sector machinebouw & mechatronica gebundeld in House of Manufacturing in Kortrijk. Het PTi Kortrijk, Agoria en Sirris slaan de brug tussen onderwijs en onderzoek en ondersteunen lokaal bedrijven. Dit gloednieuwe expertisecentrum stimuleert technologische innovatie in de maakindustrie en is tegelijk een uithangbord om aan te tonen wat deze innovatieve sector in haar mars heeft. Bovendien wordt samengewerkt met het hoger onderwijs.

[Voor meer info: klik hier](#)

Provinciaal onderwijs gaat maximaal voor de inzet van werkplekleren, in alle mogelijke vormen. Duaal leren vormt hierbij de meest doorgedreven vorm van werkplekleren. Duaal leren in Vlaanderen kent evenwel nog niet de doorbraak zoals verhoopt.

Ten eerste vragen wij een duidelijk signaal van de overheid voor **een positieve positionering van de duale structuuronderdelen als een sterk merk in de derde graad en in de specialisatiejaren van het voltijds secundair onderwijs**. De screening van jongeren in aanloop naar het verplichte advies arbeidsrijpheid - arbeidsbereidheid in het vierde en vijfde middelbaar kan pas zinvol gebeuren wanneer dit geen momentopname is, maar deel uitmaakt van een kwaliteitsvol proces, ingebed in sterke (leerloopbaan)begeleiding op elke school.

Ten tweede is het belangrijk om ook de bedrijven mee in het bad te nemen van duaal leren. Dit kan maar door een planlastvermindering voor de bedrijven te verminderen door een uniform evaluatie- en feedbackplatform te introduceren. Zo worden bedrijven niet geconfronteerd met verschillende systemen, afhankelijk van de school waarmee ze samenwerken.

Ten derde vragen we maximale aandacht voor leerlingen die geen aansluiting kunnen maken met duaal leren, zodat ze toch aan boord gehouden kunnen worden. We vragen om in de aanloopfase te voorzien in een kwaliteitsvol voltijds multidisciplinair aanbod in samenwerking met verschillende partners. Het doel is deze jongeren zo snel als mogelijk (opnieuw) toe te leiden naar vervolgonderwijs en/of een job.

En wat doet POV?

Provinciaal onderwijs is voortrekker van duaal leren. Nagenoeg alle provinciale scholen bieden duaal leren aan. Momenteel volgen 644 leerlingen een duale opleiding, dit verdeeld over verschillende studierichtingen en verspreid over alle provincies. Het aantal leerlingen dat voor een duale opleiding in onze provinciale scholen kiest, stijgt jaarlijks. De slogan "Binnen het provinciaal onderwijs is 100 procent duaal" is nagenoeg volledig gerealiseerd. **POV heeft een brochure ontwikkeld:** "Duaal leren, kiezen voor het beste van twee werelden" ter ondersteuning van alle scholen in Vlaanderen in functie van de uitbouw van kwaliteitsvol duaal onderwijs. [Voor meer info: klik hier](#)

Provinciaal Onderwijs matcht scholen met bedrijven

POV heeft in samenwerking met het Provinciaal Onderwijs Antwerpen een bedrijvendag georganiseerd met de aanwezigheid van 30 extra nieuwe bedrijven. Op dit event werd ook de website voorgesteld die bedrijven en provinciale scholen in Antwerpen met elkaar matcht [Voor meer info: klik hier](#) Ook binnen de provincie Oost-Vlaanderen werd een gelijkaardig event georganiseerd.

Samenwerking tussen bedrijf en school: een win-win

Het Provinciaal Onderwijs Antwerpen streeft naar het bevorderen van samenwerking tussen bedrijven en onderwijs om de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt te verkleinen.

In een snel veranderende maatschappij is samenwerking tussen bedrijven en scholen essentieel. Dit uit zich in stageplaatsen, duaal leren, workshops, bedrijfsbezoeken, en meer. Zo brengen bedrijven hun expertise en innovatie naar het onderwijs en leren leerlingen de nieuwste technologieën en de arbeidsmarkt kennen.

Samenwerken?

Hieronder vind je meer informatie over de verschillende manieren waarop bedrijven vandaag al samenwerken met onze [provinciale scholen](#). Interesse om zelf een samenwerking op te zetten rond een van deze thema's? Vul dan het onderstaande contactformulier in of neem contact op met [Gerd Van den Broeck](#).

CONTACTFORMULIER

POV
Sterk
onderwijs

Sterk onderwijs in Vlaanderen

STERKE SCHOOLBESTUREN

Door grote maatschappelijke uitdagingen wordt er van scholen en centra steeds meer verwacht. Vlaanderen kent dan ook op alle onderwijsniveaus bewegingen van schaalvergroting. Deze evolutie laat de rol van het schoolbestuur en de schooldirecties niet ongemoeid. We zien een tendens naar grotere schoolbesturen die heel actief hun subsidiariteitsrol opnemen naar de scholen toe. Deze evolutie is niet meer te stoppen. We stellen de open vraag of we binnen Vlaanderen niet moeten gaan voor een verdere versterking van de schoolbesturen.

En wat doet POV?

We stellen vast dat de 5 schoolbesturen hun subsidiariteitsrol verder aan het uitbouwen zijn zodat directies zich meer en meer kunnen focussen op het onderwijskundig leiderschap overeenkomstig het provinciaal leiderschapsvenster. [Voor meer info: klik hier](#)

Expertisedeling

De vijf schoolbesturen doen aan expertisedeling via collegiale visitaties en co-creatie (vb. functiebeschrijvingen). Er kunnen mooie resultaten worden voorgelegd door de positieve doorlichtingen in provinciale scholen.

STERKE SCHOOLLEIDERS

Het is evident dat we de dalende trend van resultaten van leerlingen op internationale onderzoeken, zoals PIRLS en PISA, niet kunnen negeren. Een sterke schoolleider is van cruciaal belang voor de kwaliteit van ons onderwijs. Dit impliceert ook een krachtig HRM-beleid. Daarom roepen we op tot gesprekken over een **modern personeelsstatuut**, waarbij rekening wordt gehouden met alle taken en rollen van leraren, continue professionalisering, doorgroeimogelijkheden tot expert-leraar, teamwerk en jaaropdrachten, en ruimte voor een hedendaags HR-beleid. We verwijzen hiervoor naar de gezamenlijke nota van de onderwijsverstrekkers.

Het belang van goed schoolleiderschap voor de kwaliteit van het onderwijs en het welbevinden van leraren en leerlingen kan niet genoeg benadrukt worden. Startende directeuren staan voor de uitdaging om hun school te leiden binnen een wisselend onderwijslandschap. Ze verdienen hierbij alle ondersteuning. Het provinciaal onderwijs pleit voor een algemeen startprofiel directeurs met een duidelijk competentieprofiel dat zowel de start- als basiscompetenties van een directeur vermeldt. Dit kan de basis vormen voor zowel directieopleidingen als professionalisering van directeurs (preservice en/of inservice).

En wat doet POV?

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen biedt, in samenwerking met de schoolbesturen, een professionaliseringstraject voor schoolleiders aan dat gebaseerd is op het Provinciaal Leiderschapsvenster. Er zijn afspraken welke aspecten van professionalisering onder de verantwoordelijkheid van de besturen vallen en welke onder die van POV.

Kennisbasis directeurs

Provinciaal leiderschapsvenster *Cursus

- Richting geven (UA)**
  - Strategisch management
- Bouwen aan relaties en professioneel leren (UA)**
  - Coachingsopleiding eerste evaluatoren
  - Slecht nieuwsgesprekken
  - Motiverend leiderschap
- Doeltreffende schoolorganisatie (POV)**
  - Schooljaar 2024 - 2025
- Verbeteren van leren (POV)**
  - Wegwijs in het OK-kader en de O-schalen
- Kwaliteit: gezamenlijke verantwoordelijkheid (POV)**
  - Wegwijs in het OK-kader en de K-schalen
  - Wegwijs in het OK-kader en de O-schalen

Financiën (besturen)

BVH (besturen)

Decreet rechtspositie (POV)

• Video's en vragenuurtje eerste evaluatoren

Informatievaardigheid regelgeving (POV)

• Wegwijs in de wetgeving

POV vraagt - indien er geen schoolopdracht mogelijk is - extra middelen om leraren aan te stellen die - naast hun lesopdracht - ook ruimte krijgen om aan **praktijkonderzoek** te doen en dit in samenwerking met hogescholen en universiteiten. Gezien de beslissing van de Vlaamse regering om te voorzien in leraren-specialisten, zou dit een mooie kans zijn om aan elke school een aantal uren praktijkonderzoek ter beschikking te stellen.

Het onderwijs binnen de dubbele en arbeidsfinaliteit heeft daarnaast ook nood aan gastleraren in functie van de brug tussen onderwijs en werkveld enerzijds en het wegwerken van lerarentekorten anderzijds. We vragen om het **netwerk van gastleraren voor technisch en beroepsonderwijs verder uit te bouwen en te versterken met een matchmaker die Vlaanderenbreed werkt.**

En wat doet POV?

POV zet al jaren in op de methodiek van lesson study. Gedurende deze cyclus nemen leraren onderzoek door als basis voor de herwerking van een les in functie van het versterken van de leerresultaten van leerlingen. [Voor meer info: klik hier](#)

PIVA Antwerpen - lesson study

De vakgroep Nederlands van PIVA getuigt:

“Het feit dat we allen een ander artikel hebben gelezen, heeft ons gesprek echt gevoed. Een aantal zaken werden benoemd, dat was voor de één een bevestiging, voor de ander nieuwe informatie. Het heeft ons in de eigen ontwikkeling geholpen en zal in de ontwikkeling van de les worden meegenomen.”

STERKE DATA

De Vlaamse Toetsen bieden een objectieve en gestandaardiseerde manier om leerprestaties van leerlingen te meten en te vergelijken. Hierdoor krijgen scholen en leerkrachten beter inzicht in de sterke en zwakke punten van hun leerlingen en kunnen ze werken aan gerichte versterking. Wij geloven sterk in de meerwaarde van de toetsen maar maken de kanttekening dat er **extra middelen** voorzien moeten worden om deze toetsen kwaliteitsvol af te nemen en de data op een gedegen manier te analyseren door een leraar-specialist.

En wat doet POV?

In samenwerking met de examencommissie geeft Provinciaal Onderwijs Vlaanderen haar scholen de kans om tweemaal per schooljaar deel te nemen aan gevalideerde toetsen basisgeletterdheid wiskunde. Momenteel participeren 3591 leerlingen aan deze toetsen. De vakgroepen wiskunde worden ondersteund bij het lezen en interpreteren van de gegenereerde data. Dit geeft op school- en klasniveau aanleiding tot onder meer het aanpassen van jaarplanning en het didactisch handelen (spaced practice, retrieval practice, ...) en op individueel niveau tot de opstart of de bijsturing van gerichte remediëringen.

Gevalideerde toetsen basisgeletterdheid wiskunde

Thuis verbruiken we energie.

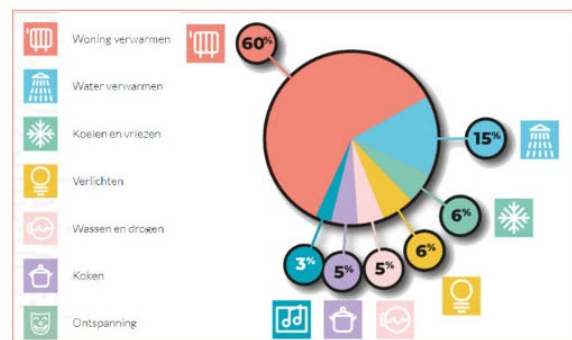
Waarvoor gebruiken we die energie?

15 % gaat naar het verwarmen van water.

De meeste energie gaat naar

Woning verwarmen .

- Dalveen en Hoogveen
- Hoogveen en Laagveen
- Mosveen en Laagveen
- Randveen en Hoogveen

STERK LEERMATERIAAL

De Vlaamse toetsen zijn één zaak, maar leraren wiskunde en Nederlands krachtig ondersteunen in lesmateriaal is een andere zaak. In het bos van de leermiddelen en methoden is het voor een leraar heel moeilijk om nog de juiste boom te vinden. Het wordt tijd dat leermiddelen Nederlands en wiskunde aan een kwaliteitscontrole onderworpen worden op het vlak van inhoud alsook methode (vb. effectieve leerstrategieën). Dit kan een extra opdracht worden van Leerpunt als kenniscentrum.

En wat doet POV?

POV neemt elke gelegenheid te baat om samen met partners kwaliteitsvol materiaal te ontwikkelen. Zo ontwikkelt POV in samenwerking met VDAB en Woodwise online materiaal hout voor leraren. Om leraren secundair onderwijs te versterken en te ondersteunen in het leesonderwijs maakte POV een cursus rond de methodiek van Close Reading. Daarnaast werd voor het buitengewoon basisonderwijs de LIST-methodiek in een cursus gegoten. POV werkt ook mee aan de ontwikkeling van een online leesgame.

STERKE SCREENING

Het oriënteren van leerlingen in Vlaanderen krijgt vaak de bijklank "leerlingen in hokjes plaatsen". Oriënteren kan ook gezien worden als een mogelijkheid om leerlingen hun talenten en interesses te laten ontdekken. Daarom pleiten we voor een **niet-bindende oriëntatieproef** in het laatste jaar basisonderwijs, waarin zowel cognitieve als technische en praktische competenties aan bod komen. Op die manier kan er een veel gerichtere studiekeuze gemaakt worden waardoor de kans op gemotiveerd leren groter wordt.

En wat doet POV?

Talentcenter VOKA - PTS Mechelen

Provinciaal Onderwijs ondersteunt het talentcenter - een initiatief van VOKA en UGent (12-14 jaar). [Voor meer info: klik hier](#)

Glenn Brabants, leraar in PTS Mechelen, heeft 1A begeleid in het Talentcenter en getuigt als volgt: "Onze leerlingen hebben een aangenaam bezoek gehad aan het Talentcenter van Technopolis. Door middel van kleine bevragingen, leuke doe-opdrachten en het bezoek aan Technopolis zelf hebben ze op een speelse manier hun eigen talenten ontdekt en kunnen ze hiermee aan de slag. Door de steun van de wetenschap en expertise van de experts kunnen onze leerlingen vroegtijdig aan hun toekomst werken om zo hun onderwijsloopbaan tot een succes te leiden".

Sterk onderwijs op alle onderwijsniveaus

SECUNDAIR ONDERWIJS

We vragen eerst en vooral een **eerlijke financiering van het secundair onderwijs** in functie van een sterk onderwijs dubbele en arbeidsmarktfinaliteit. Er zijn door de tijd te veel uitzonderingen voorzien, zoals minimumpakketten, die een eerlijke financiering onder druk zetten. Bovendien zal dit ook bijdragen tot een beperking van de versnippering van het landschap. Momenteel worden te veel studierichtingen met een beperkt aantal leerlingen in een boogscheut van elkaar georganiseerd, hetgeen leidt tot een nog groter lerarentekort.

Daarnaast is het moment aangebroken om **de financiering van het studiedomein STEM af te stemmen op de noden van vandaag**, gelijklopend met de transitieprocessen binnen Vlaanderen.

Door het tekort aan **leraren levensbeschouwelijke vakken**, vragen we om te zoeken naar een pragmatische oplossing.

ONTHAALKLAS VOOR ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS (OKAN)

We vragen de **ontwikkelingsdoelen van OKAN te actualiseren**. Het is van belang dat deze doelen afgestemd zijn op de vaardigheden en passen binnen het kader van de Taalunie, waarbij de (laagdrempelige) schriftelijke interactie momenteel nog ontbreekt.

OKAN-leerlingen zijn niet altijd voldoende voorbereid om de overstap te maken naar het regulier onderwijs na een éénjarige opleiding. Dit kan resulteren in vroegtijdige uitval, demotivatie en een verminderde toekomst op de arbeidsmarkt. Daarom pleiten we ervoor dat de klassenraad kan beslissen of een leerling baat heeft bij een **tweede OKAN-jaar** om op die manier beter voorbereid te zijn op zijn studieloopbaan in het regulier onderwijs, en dit zonder een afwijking te moeten aanvragen.

VOLWASSENENONDERWIJS

In 2050 streven we ernaar dat Vlaanderen een lerende cultuur heeft, waar sterke persoonlijkheden worden gevormd en iedereen optimaal voorbereid is op een voortdurend veranderende arbeidsmarkt die permanente omscholing vereist. Het provinciaal volwassenenonderwijs heeft een lange traditie als belangrijke aanbieder van volwassenenonderwijs in Vlaanderen en past haar onderwijsaanbod steeds aan, inspeland op de noden van de maatschappij.

PROVINCIALE CVO'S		
PCVO Limburg	CVO Groeipunt Gent	CVO Vitant
PCVO Moderne Talen	CVO Groeipunt Ninove	
Totaal aantal cursisten 30.073		

Gezien de schaalgrootte van het volwassenenonderwijs, is het nu tijd voor een **sui generis organisatie** met een performant financieringsmodel. Hierbij moeten we aandacht besteden aan de structurele opwaardering van de puntenenveloppe en de werkingsmiddelen in het volwassenenonderwijs.

Daarnaast is er, gezien de specifieke rol van het volwassenenonderwijs, ook nood aan een eigen personeelsstatuut. Zo hebben de CVO's beperkte mogelijkheden om een **gedifferentieerd loonbeleid** te voeren, met name voor de opleidingscoördinatoren die een

grote verantwoordelijkheid dragen binnen een CVO en directies die verantwoordelijk zijn voor honderden personeelsleden en talrijke vestigingsplaatsen, verspreid over een ruime regio. De Centra voor Volwassenenonderwijs ervaren momenteel moeilijkheden bij het werven van ondersteunend personeel, zoals marketingmedewerkers en data-analisten. Dit komt doordat ze verplicht zijn te werken met coördinatie-aanstellingen die een pedagogisch bekwaamheidsbewijs vereisen. We vragen dan ook **de opheffing van het pedagogisch bekwaamheidsbewijs voor deze ambten, inclusief voor de functie van directeur.**

BUITENGEWOON ONDERWIJS

Het buitengewoon onderwijs biedt een unieke ondersteuning aan voor leerlingen met diverse onderwijs- en opvoedingsbehoeften. We stellen vast dat leerlingen meer en meer de weg naar het buitengewoon onderwijs vinden, maar de problematieken worden diverser. Daarom dienen de inschrijvingsvoorwaarden voor het type basisaanbod beter onderbouwd te worden zodat de leerlingen de ondersteuning krijgen waar ze recht op hebben. Een mogelijkheid is om de **omkadering basisaanbod te vergroten** om klassen in de toekomst kleiner te maken cfr. andere vormen van buitengewoon onderwijs aangevuld met personeel met medische expertise om met de diverse problemen om te gaan.

LEERSTEUNCENTRA

Momenteel zijn leersteuncentra verplicht om minstens een halftijdse directeur aan te stellen. Helaas zijn de toegewezen financiële middelen voor de secundaire processen ontoereikend om aan deze vereiste te voldoen. Onze vraag is om **voldoende financiering** te voorzien om te kunnen voldoen aan de vereisten van een halftijds directeur, aangevuld met een team voor coördinatie en administratie.

CLB

Een eerlijkere financiering van CLB dringt zich op. We pleiten dat er aandacht is voor extra financieringsparameters die invloed hebben op de werkdruk van de CLB's, zoals het aantal leerlingen uit de dubbele of de arbeidsmarktfinaliteit, het aantal (aangesloten) scholen, ...

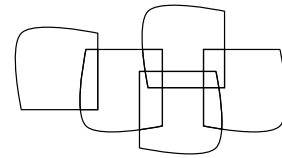

POV
Prioriteitenlijst

Prioriteitenlijst met focus op dubbele en arbeidsmarktfinaliteit

- Maak van dubbele en arbeidsmarktfinaliteit een eerste keuze. Voorzie een Vlaanderenbrede screening van leerlingen basisonderwijs, met aandacht voor technische en praktische vaardigheden.
- Geef voldoende ruimte aan dubbele en arbeidsmarktfinaliteit, met bijzondere aandacht voor het studiedomein STEM via een eerlijke financiering.
- Voorzie in een sterke infrastructuur 4.0 door (lopende) initiatieven voor regionale innovatiehubs te ondersteunen met moderne infrastructuur, in samenwerking met bedrijven, scholen, centra voor volwassenenonderwijs en hoger onderwijs.
- Faciliteer een krachtige leeromgeving dubbele en arbeidsmarktfinaliteit via werkplekleren en duaal leren als sterk merk.
- Continueer de voortrekkersrol van het Vlaamse onderwijs dubbele en arbeidsmarktfinaliteit en blijf voldoende mogelijkheden voor de (verdere) uitrol van XR en AI creëren.
- Versterk de digitale transitie/Digisprong en hou hierbij rekening met de specificiteit van de doorstroomrichtingen binnen de studiedomeinen STEM en Kunst & creatie.
- Verbreed de toepassing van de gastleraar via een Vlaams matchingbureau.
- Screen leer materiaal wiskunde en Nederlands zodat leraren dubbele en arbeidsmarktfinaliteit kwaliteitsvol ondersteund worden.

Provinciaal onderwijs is altijd een voortrekker geweest van een doorgedreven zorgbeleid met aandacht voor alle leerlingen/cursisten in onze maatschappij. We roepen de overheid op om te blijven investeren in middelen ter ondersteuning van hen die dit het meest nodig hebben.

**PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN**

